

فضای‌های عمومی شهر و نقش آنها در سلامت روحی و روانی شهروندان از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری

اکبر کیانی^۱، اقبال نصیری^{۲*}

Kianiakbar@gmail.com

دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، عضو هیأت علمی دانشگاه زابل

nasiri.eghbal@gmail.com

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه زابل

چکیده

فضای عمومی شهر، صحنه نمایش زندگی روزمره مردم است، و در تقابل با فضای زندگی خصوصی تعریف می‌شود. اهمیت فضای عمومی به دلیل نقشی است که در توسعه جامعه دموکراتیک بازی می‌کند. و آن با مفهوم دسترسی پذیری بی‌قید و شرط برای همگان تعریف می‌شود. از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری مشخصه اصلی هر شهر، فضاهای عمومی، پارک‌ها و میدانی آن شهر است. فضای عمومی در شهر زمینه مشارکت مردم را فراهم آورده و آنها را باهم مرتبط می‌سازد. در حال حاضر ایجاد نشاط شهروندی عنصری گوشده در مدیریت شهری است. و برنامه‌ریزی شهری به دنبال این عنصر گمشده در فضاهای عمومی شهر است. بنابراین وجود شهروندانی افسرده، بی‌رمق و با عدم احساس شادابی و سرزندگی، بزرگترین معضل شهرها به شمار می‌آید. اگرچه بخش عمده‌ای از این رویکرد را می‌توان ناشی از شرایط سخت زندگی شهری و مدرنیته به شمار آورد. اما نبود یک فضای عمومی شهری با امکانات تفریحی و شادی آفرین در این حوزه نیز بی‌تاثیر نبوده است. از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری ایجاد چشم اندازهای زیبا در فضاهای عمومی شهر نقش بسزایی در سلامت روحی روانی و نشاط عمومی شهروندان دارد. هدف اصلی این مقاله بررسی نقش فضاهای عمومی در نشاط روحی و روانی شهروندان از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری است. و منظور از فضای عمومی، فضا در معنای فیزیکی آن است که شامل پارک‌ها، خیابان، میدانی، بازارها و دیگر مکان‌های عمومی است. روش پژوهش حاضر توصیفی - تحلیلی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی می‌باشد. بدینصورت که ابتدا به شناسایی فضاهای عمومی در شهر پرداخته می‌شود و سپس نقش فضاهای عمومی در نشاط روحی شهروندان از دیدگاه برنامه‌ریزی شهری مورد بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به نتایج تحقیق ایجاد نشاط و سرزندگی در میان ساکنان شهر باید یکی از محورهای راهبردی مدیریت شهری باشد.